

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Večja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Velik praznik slovenske Dravske doline

PROSLAVA DESETLETNICE OSVOBODITVE DOLINE. — TISOČI KMEČKEGA IN DRUGEGA NARODA MANIFESTIRAJO ZVESTOBO JUGOSLAVIJI. — ČASTEN SPOMIN PADLIM BORCEM ZA SVOBODO.

Maribor, 14. julija.

Naš trg je bil danes pozorišče nacionalne manifestacije, ki bo ostala močnejša v zgodovini Dravske doline. Od naših nemških mogotcev tudi se danes zaničevan slovenski človek se je dvignil. Tisoči kmetov, delavcev, obrtnikov in inteligence so v bratski slogi slovesno praznovali deseto obletnico, odkar je Dravska dolina definitivno sestavni del kraljevine SHS. Nemci so pri mirovnih pogajanjih v Parizu napeli vse sile, da bi meja med SHS in Avstrijo tekla, če že ne mimo Celja, pa vsaj čez Pohorje. Maribor in vsa Dravska dolina bi naj pripadla Avstriji. Ko so videli, da stoji slabo za njihove zahteve, so se lotili sile, vpadli v mežiško dolino in prodirali naprej po Dravski dolini do Marenberga. Šele tu so jih vrgle naše čete nazaj. Naši Nemci, pravi in še bolj oni potvorjeni, so svoje »osvoboditelje« takrat sprejemali z odprtimi rokami. Vse to nam je še živo v spominu. Padle so žrtve: Malgaj s tovariši v Mežiški dolini, Glad pri nas v Marenbergu. Slovenski narod Dravske doline se zaveda, kaj je dolžan spominu junaških borcev, zavedati pa se pričanja tudi, kaj pomeni zanj svoboda od nemškega jereb stva vsaj v državnem in narodnem pogledu, četudi je gospodarsko še danes močno odvisen od materijelno jakega nemškega elementa.

Da se oddolži spominu na padle borce za slobodo in da proslavi deseto obletnico svoje svobode, je narod Dravske doline pod vodstvom sreskega odbora Narodne odbrane z gg. Petrom Mravljakom, Jankom Torkarjem, šol. upr. Lešnikom in drugimi na čelu za danes pripravil slavlje, ki je preseglo vsa pričakovanja. Množice naroda iz cele Dravske doline, zlasti iz okolice Marenberga, iz Vuhreda, z Janževga vrha, iz Ribnice na okrašenih vozovih, iz lepega Sv. Antona na zelenem Pohorju, iz vuzeniškega okoliša, iz Mute, Remšnika, Kaplje in Brezna, iz Podvelke in Sv. Lovrenca, iz Selnice in Ruš, v velikem številu iz Maribora, iz Mežiške doline, iz Mislinjske doline in celo iz daljnih Slovenskih goric so se zgrnile danes v našem trgu. Nad 3000 ljudi je korakalo v povorki na pokopališče k odkritju spomenika v bojih za svobodo padlemu naredniku Matiji Gladi ter se udeležilo tudi slavnostne povorke skozi trg in popoldanske ljudske slavnosti. Ves trg razun hiš nekaterih zagrizenih Nemcev je bil v zastavah, slavloloki so te pozdravljali na vseh dohodih v trg, gori nad trgov pa so ves dan veselo pokali možnarji in opominjali sosede onstran bližnje meje, naj se ne igrajo z ognjem: tu smo odločeni, to svojo zemljo skrbno čuvati vkljub vsem skritim zalogam orožja in municije Heimwehrovcev ob naši meji.

Slavnost sama se je razvila — in tu gre vsa čast prireditvenemu odboru, zlasti neumornemu g. fin. komisarju Torkarju — točno po določenem sporodu. Po sprejemu gostov pri jutranjem vlaku na kolodvoru, ki so ob zvokih naše domače godbe v gostih trumah korakali dobre pol ure od ko-

lodvora v trg, je ob pol 9. uri povorka s šalskimi otroci iz Marenberga in Vuhreda ter z gasilci in godbo na čelu krenila na pokopališče. Tam je dravograjski prošt Serajnik, znani rodoljub iz Koroške, blagoslovil novi spomenik narednika Glada, katerega smrt za svobodo Dravske doline je v vznešnih besedah slavil okr. sodnik Slabé.

Ob pol 10. uri je po lepem nagovoru domačega župnika s tribune pred cerkvijo duhovščina blagoslovila dve spominski plošči, ki so jih župljani dali v cerkvi postaviti v spomini vsem marenberškim župljanom, ki so padli v svetovni vojni. Ob asistenci štirih duhovnikov je prošt Serajnik bral slavnostno mašo med petjem domačega pevskega zbora Narodne odbrane, ki je zapel tudi že na pokopališču večno lepo »Vigred«, pod vodstvom sodnika Slabéja. Po maši je šol. upravitelj Lešnik imenom večtisočglave množice pozdravil zastopnike oblasti, vel. župana dr. Schaubacha, zastopnika obl. komisarja Gračnerja, zastopnika sreskega poglavarja v Prevaljah, glavarja Milača, zastopnika Zveze kulturnih društev in Prometne zveze, zastopnika občine Banjaloka na Dolenjskem, rojstne občine narednika Glada, Antona Beljana in druge. Prečital je brzojavne in pismene pozdrave generala Maistra, polk. v p. Ljubomira Nedeljkoviča, min. dr. Korošca itd. ter predlagal, da se pošlje brzojavka z izrazom udanosti in zvestobe kralju ter brzojavni pozdravi zbranih množic generalu Maistru, min. dr. Korošcu, polk. v p. Ljubi Nedeljkoviču in generalu Smiljaniču. Imenom oblastnega odbora Narodne Odbrane je dr. Müller v slavnostnem govoru povdaril, da treba izvojevano svobodo čuvati z delom na gospodarskem razmahu naroda. Med navdušenim petjem in vzklikanjem mladine in odraslih se je razvila izpred cerkve veličastna povorka skozi trg, ki je onim našim sodržavljanom, kateri so doslej še vedno s prezirom gledali na slovensko rajo, morala odpreti oči in jih je opomnila, naj se iztreznijo in naj se otresejo pustolovske nemške politike v naši dolini — žal, da so njihove glave — izvzemši župana Wrentschurja, ki se je slovesnosti pri cerkvi oficijelno udeležil — danes izginile kakor kafr na razne strani: na izlete v Dalmacijo, Benetke, k Pankraciju itd. Popoldne se je na velikem šolskem vrtu razvila velika ljudska slavnost ob sviranju domače godbe in tamburašev iz Dravograda ter ob petju domačega zbora, pevskega odseka dravograjkega Sokola, pevskega zbora iz Ruš, »Jadrana« iz Maribora, ki je postavil okrog 50 pevcev, itd. Mogočno je orila slovenska pesem preko našega trga. Iznenadenje za udeležence je prišlo ob 4. uri pop., ko so lahko na radio, ki ga je na šolskem vrtu improvizirala mariborska tvrdka Starkel, poslušali poročilo ljubljanske radiopostaje o poteku naše slavnosti. Avtobusi mariborske mestne občine in drugi lastniki vozil so imeli čeli dan dovolj posla, da so prevažali vedno nove goste z vseh strani in jih zopet odvažali. Razporeženje marenberških

Slovencev in vseh udeležencev je naraščalo od ure do ure.

Današnja proslava pomeni za Marenberg, ki ga Nemci v svoji ošabni objestnosti še vedno smatrajo za svojo trdnjavo, in za celo Dravsko dolino velik nacionalni in moralni uspeh. V ponosni samozavesti je slovensko ljudstvo Dravske doline, ne da bi komu skrivilo samo en las, danes pokazalo, da hoče biti na svoji zemlji svoj gospod. Dravska dolina je mogočno zaklicala vsem, ki bi še sanjarili o kakih izpremeh, da je ta naš divni kos zemlje, s Kozjakom na severu in Pohorjem na jugu, svet, nedotakljiv.

Dva ponesrečena prekomarska poleta

PARIZ, 15. julija. Poljska letalca Sdzikovski in Kobala, ki sta poletela v soboto iz Pariza proti Newyorku, sta nad otokom Gazirosa na Azorskih otokih vsled defekta v motorju strmoglavila na tla. Letalo »Maršal Piłsudski« se je pri tem popolnoma razbilo, en letalec je mrt, drugi pa je težko ranjen.

Drugi istočasni poizkus, preleteti Atlantik, ki sta ga izvršila francoska letalca Costes in Bellontes, se je istotako ponesrečil. Njuno letalo »Vpršaaj« je zasllo 300 milj od obale v silen vihar, nakar sta se letalca raje vrnila in srečno zopet pristala v Franciji.

Seдем let spala

Iz Moskve poročajo: Neka desetletna deklica je padla l. 1922 v omotično spanje. Prepeljali so jo v bolnico, kjer so jo dosedaj umetno hranili ter je bila neprestano pod zdravniškim nadzorstvom. Četih sedem let se ni niti enkrat prebudila. Šele sedaj je pričela kazati zopet znake življenja in se je njeno zdravstveno stanje pričelo obračati zopet na boljše. Pred par dnevi je prišla končno zopet k sebi. Prve besede, ki jih je izgovorila, so bile: »Rada bi jedla krompir!« Takoj nato je padla zopet v nezavest in zaspala. Kljub temu zdravniki upajo, da bo kmalu popolnoma okrevala.

Težka nezgoda finančnega stražnika.

Sinoči, okrog 10., je padel v Vuhredu pri Marenbergu 23-letni finančni stražnik Viktor Jazbinšek iz Fale tako nesrečno s kolesa, da si je pretresel možgane. Ker ni bilo v času nesreče nobenega vlaka, so poklicali mariborsko rešilno postajo, ki je okrog 1. ponoči odpremila ponesrečenca v mariborsko bolnico. Ponesrečeni Jazbinšek se je udeležil jubilejne proslave v Marenbergu. Nezgoda je zakrivil nesrečni slučaj.

Nenavaden ribiški blagor.

Včeraj zjutraj sta brata Spindler ribarila ob Dravi na Pristanu niže Copetti-jeve mesnice. Naenkrat sta se njuna trnka prišla izredno težke »ribe«. Na svoje začudenje sta potegnili iz vode — železno kaseto, katere pokrov je bil s sekiro preklan. Svoj »plen« sta po kratkem ogledu izročila policiji, ki se je zanimala za vsebino kasete. Pri tem je ugotovila, da je v Dravi slučajno najdena kaset last tvrdke Meinel & Herold v Gregorčičevi ulici, kjer je bil pred tedni izvršen vlom. V kaseti so bile za tvrdko važne in obvezne poslovne listine in pisma, a same najdene mečice in boni reprezentirajo vrednost okrog 50.000 Din. Slučajno so prišli tako na svetlo novi momenti, ki utegnejo preiskavo za skrivnostnimi vlomilci olajšati, oziroma spraviti v drugo, pozitivnejšo smer.

Ruski ultimati Kitajski

Med Rusijo in Kitajsko obstoji vojna nevarnost.

MOSKVA, 15. julija. Sovjetska vlada je po svojem kitajskem odpravniku poslov predala tako vladi v Harbinu, kakor tudi oni v Nankingu noto, ki je ultimativnega značaja in je lahko povod za izredne, dalekosežne dogodke na Daljnem Vzhodu. V noti se dokazuje, da je zasedba vzhodno kitajske železnice po kitajskih oblasteh, kakor aretacija sovjetske delegacije v Harbinu in masne aretacije sovjetskih uradnikov in državljanov v ostrem nasprotju s pogodbami o vzhodno-kitajski železnici. Sovjetska vlada naj-energičneje protestira proti zadnjim dogodkom na Kitajskem. Vendar pa še želi, da bi se prijateljsko uredila vsa sporna vprašanja ter da bi zmagala politika miru. Opozarja pa Kitajsko, da razpolaga sovjetska vlada z zadostno močjo, da svoje pravice tudi s silo štiti. Nota nadalje vsebuje predlog za takojšnje sklicanje kitajsko-ruske konference za ureditev vseh spornih vprašanj na vzhodno-kitajski železnici. Predpogoj za to konferenco je pa takojšnja izpustitev vseh aretirancev ter ukinitve vseh mer kitajskih oblasti proti Sovjetski uniji, ki nasprotujejo sklenjenim pogodbam.

MOSKVA, 15. julija. V Moskvi vlada veliko razburjenje vsled zadnjih dogodkov v Mandžuriji. Zlasti vlada veliko ogorčenje vsled brezobzirnega postopanja kitajskih oblasti do ruskih železničarjev. Ne samo, da je bilo veliko število aretiranih, so bili tudi prostori nekaterih sovjetskih organizacij demolirani in opienjeni.

Madžarsko-jugoslovanska pogajanja o občinskih posojilih

BLED, 15. julija. Davi so se pričela med jugoslovansko in madžarsko delegacijo pogajanja o vprašanju ureditve občinjskih posojil v mestih, ki so prišla po trianonski pogodbi pod Jugoslavijo. Našo delegacijo vodi inšpektor notranjega ministrstva Vlaskalin, madžarsko pa poslanik Foerster. Obe delegaciji sta imeli danes prvo sejo.

Strašen orkan ob Črnem morju

TAEBRIS, 15. julija. Nad mestom in okolico je divjal včeraj tako strašen orkan, kateremu je sledil kasneje še hušji naliv, da prebivalstvo kaj takega ne pomeni že več kot pol stoletja. Odtrgal se je tudi oblak in je nastala pravcata povodenj, ki je uničila skupno okrog 10.000 hiš. Število človeških žrtev še ni ugotovljeno.

ANGORA, 15. julija. Po uradnih poročilih je od poplavne katastrofe ob Črnem morju prizadetih 216 krajev. Petdeset naselbin je popolnoma porušeni. Po dose-danjih poizvedbah je zahtevala nesreča 249 smrtnih človeških žrtev in nad 50 težko ranjenih. Iz 10 naselbin še manjkajo poročila, ker so uničena vsa komunikacijska sredstva. Prebivalstvo je v paničnem strahu zbežalo v gorovje.

Panевropa in narodne manjšine

OSNOVE PANEVROPE. — NACIJONALNI IMPERIJALIZEM IN FRATERNIZACIJA. — SLOVENCİ IN PANEVROPA.

Trije znameniti in merodajni evropski državniki so v zadnjem času spregovorili resne besede, ki so sprva utopično zamisel Panevropske pravice v aktualen stadij: Beneš, Macdonald in Briand. Poslednji je šel celo tako daleč, da je započel diplomatsko akcijo, ki more že v najbližji bodočnosti roditi nedogledne posledice in popolnoma spremeniti lice današnje Evrope. Panevropa torej ni več utopija ideoloških teoretikov, temveč je realna stvar diplomatov in državnikov, ki bodo o njej razpravljali tudi v Društvu narodov. S tem je pa postalo to vprašanje važno tudi za Jugoslovane in še prav posebno za nas Slovence.

Dasiravno danes še ni jasno, kako si državniki, ki so misel Panevropske sprožili v diplomatskem svetu, predstavljajo realizacijo te zveze, je vendar več ali manj gotovo, da zasledujejo cilj, združiti vse evropske države v federativno unijo, ki bi na zunaj tvorila gospodarsko ter do gotove mere tudi politično- in politično-kulturno enoto, na znotraj bi pa bila zveza enakopravnih in docela samostojnih in suverenih držav. Glavni smotri te federativne panevropske unije bi pa bili: gospodarska ureditev, okrepitev in osamosvojitve Evrope; kulturna in politično-kulturna prepojitve na podlagi individualnega napredka, dela in udejstvovanja ter končno pacifikacija in fraternizacija vseh evropskih narodov in narodnosti.

Prva dva smotra sta torej več ali manj praktičnega in materialnega, odnosno kulturno-političnega značaja in ne bi pri izvajanju in uresničevanju mogla naleteti na večje ovire, tretji pa je odločno takega značaja, da ne zahteva samo spremembe sedanjih splošnih evropskih političnih metod, temveč tudi korenite preobrazitve celokupne današnje mentalitete večine narodov, ki naj bi tvorili to federalizirano panevropsko unijo. Razumljivo je torej, da bo ta tretji smoter najtežje realizirati in da se bo na tem vprašanju vsa zamisel najlažje skrhal. Predočiti si nam reč moramo, da je mogoča stalno pobratitev in pomiritev Evrope samo tedaj, ako se za vselej izločijo in odstranijo vsi kakršnikoli nacionalni imperijalistični instinkti. Kakor hitro bi se to ne zgodilo in

bi posamezni narodi stopili v panveropsko unijo z namenom nadaljevati svoj nacionalni imperijalizem, bi ta unija, katere osnovni namen je zedinjenje in pacificiranje Evrope, ne bila nič drugega kakor obnovljena in čez ves kontinent razširjena pokojna Avstrija! S tem bi pa problem, ki je danes spiritus movens vse akcije, ne bil rešen, temveč bi se sčasoma še povečal in bi prej ali slej moral privedi do katastrofe, ki bi Evropo vrgla v še večji kaos kakor je današnji.

Pobratitev in združitev evropskih narodov je torej mogoča samo tedaj, če se vsak posamezen član te velike družbe za vselej odreče želji po zatiranju in izrabljanju drugega in ako se meje evropskih držav revidirajo tako, da se bodo krile obenem tudi z narodnimi mejami po sameznih narodnih edinic ali pa da se da, dokler se to ne zgodi, narodnim manjšinam vsaj kulturno-politične pravice in avtonomije. Preko 30.000.000 je v Evropi pripadnikov priznanih narodnih manjšin. To je torej tako ogromno število, da preko njega ali mimo njega ni nikdar mogoča pacifikacija in fraternizacija Evrope, in brez tega tudi ni mogoča trajna in resnična realizacija Panevropske.

Da govorimo konkretno: Kaj bi se v Panevropi brez rešitve tega vprašanja moglo spremeniti v odnosih med našo državo in Italijo? Ako bi Italija še nadaljevala v panevropski uniji postopala z našimi narodnimi manjšinami v svojih mejah tako, kakor postopa danes in ako bi nadaljevala svojo sedanjo politiko imperijalistične agresivnosti, potem bi Panevropa bila prav tako umetna stavba brez življenske sposobnosti vršiti svojo veliko zgodovinsko misijo, kot je bila pokojna Avstrija. Prvi pogoj, da se Panevropa osnuje in da se postavi na realno in zdravo bazo pacifikacije in fraternizacije, je torej odstranitev vseh nacionalno imperijalističnih stremeljenj poedinih narodov in s tem v zvezi definitivna rešitev vprašanja narodnih manjšin. Na tem vprašanju smo pa baš Slovenci tako prizadeti, kakor malokateri drugi narod in zato je treba, da gibanje za Panevropo pazno zasledujemo in se o pravem času, ko bo stvar dozorela, tudi oglasimo!

Poravnalna ponudba v konkurzu Slavenske banke

Upravni odbor Slavenske banke d. d. v Zagrebu predložil je dne 10. t. m. konkurznemu sodišču v Zagrebu poravnalni predlog, s katerim ponuja upnikom II. razreda 22%-no kvoto njihovih terjatev, plačljivo v gotovini takoj po pravomočnosti poravnave.

Upniški odbor je še isti dan razpravljal o poravnalnem predlogu ter je ugotovil predvsem, da je uprava konkurzne mase podvzela sicer vse, da se imetek prezadolženke vnovič, smatra pa, da je povoljna in čim hitrejša rešitev konkurza vendarle mogoča samo potem poravnave v konkurzu. Razven tega je ugotovila konkurzna uprava, da so se do sedaj sicer vodila direktna poravnalna pogajanja med prezadolženko in nekaterimi večjimi upniki v Sloveniji, da pa so ista ostala brezuspešna. V svrhu da se tem kakor tudi ostalim upnikom poda prilika, da se na kompetentnem forumu, kateri je edino zbor upnikov, izjavijo o poravnavi, je sklenila konkurz. uprava, predložiti poravnalno ponudbo sodišču kot sprejemljivo za sklicanje zbora upnikov in za končno odločitev o gornjem poravnalnem predlogu.

Konkurzna uprava je svoj sklep predložila konkurznemu komisarju, ki je sklical zbor upnikov za 25. julij 1929 v prostoru prezadolženke v Zagrebu, Vlačka ulica 53 ob 9. uri predpoldne.

Vsled tega se bo namesto naroka odrejenega za 25. julij t. l. glede akontacije, vršil istega dne, ob istem času in na istem mestu t. j. 25. VII. 1929 ob 9. uri predpoldne v Zagrebu, Vlačka ul. 53. zbor upnikov z dnevnim redom: razprava in glasovanje o poravnalni ponudbi prezadolženke.

Ker je ta zbor s tem dnevnim redom najvažnejši zbor v tem konkurzu, se upniki pozivajo, da se istega brezpogojno udeležijo ali osebno ali po svojih zastopnikih.

Naša križarka »Dalmacija« v sredozemskih vodah.

Te dni je iz Dubrovnika odplula v Sredozemsko morje naša križarka »Dalmacija«, na kateri so za dvomesečni praktični kurz vkrcani akademiki naše pomorske vojne akademije. Potovanje bo trajalo približno poldrugi mesec in obsega Španijo, Francijo in nekatere sredozemske otoke. Med drugim bodo naši akademiki obiskali tudi svetovno razstavo v Barceloni, odkoder jih »Dalmacija« povede na francosko rivijero, kjer si bodo ogledali mesta kot Marseille, Toulon, Nizza, Monte Carlo i. dr., od tod krene »Dalmacija« na Ajaccio na Korziki in na Malto. Iz Malte se vrne spet v domače vode.

Profi Matej Suhač †.

V Celju je preminul v nedeljo v starosti 75 let popularni profesor g. Matej Suhač, ki je dolgih 50 let z veliko ljubeznijo vzgajal slovensko mladino. Z idealno vne mo je vcepal mladini ljubezen do slovenskega jezika in do vsega, kar je ovekovečil slovenski duh in ustvarila slovenska umetniška roka. Pogreb se bo vršil v torek, ob 16. uri iz hiše žalosti, Ljubljanska cesta v Celju, na okoliški pokopališče.

Izgubljen fantek.

Na Koroški cesti se je pojavil kakih 5 do 6 let star fantek; bil je bosonog in govoril je pesniško narečje. Pravi, da ga kličejo za Frančka in da hodi njegova sestra k Sv. Jurju v šolo. Mati je baje viničarka pri Franzovih veleposestvih, a oče dela v neki opekarni. Dečka so do ugotovitve njegovih roditeljev oddali v Dečji dom.

Mariborski in dnevni drobiž

Glasbena Matica v Dobrni.

Upraviteljstvo toplic v Dobrni prireja vsako leto zabavne večere, izpopolnjene z glasbenimi in pevskimi točkami. Letos je povabil oblastni komisar mariborski moški zbor Glasbene Matice iz Maribora v Dobrno, da zapoje tujcem nekoliko slovenskih narodnih pesmi. V Dobrni so po večini naši južni bratje iz Srbije, mnogo pa je tudi Madžarov in Nemcev. Sedaj je v kopališču 660 gostov, čeprav je prostora samo za 400 ljudi. Matica je nastopila z dvanajstimi pevci v nabito polni zdraviliški veliki dvorani. Pevci so pod taktirko prof. Mirka zadivile tujce s slovensko narodno pesmijo. Burno aklamirani so morali Matičarji venomer ponavljati in dodajati. Po koncertu je upravitelj kopališča, g. Jankovič, pogostil Matičarje. Izrekel jim je dobrodošlico zagotavlja, da svojim gostom Dobrna že dolgo ni nudila tako lepega umetniškega užitka. Njegovim besedam se je pridružil tudi g. oblastni komisar g. dr. Leskovar, ki se je Matiči v toplih besedah zahvalil za njeno na visoki umetniški višini stoječe podajanje najlepše pesmi. Po banketu se je razvil animiran prijateljski večer, ki ga je Matica izpopolnjevala s petjem. Gostje kar niso hoteli odditi in le s težavo so se ločili od pevcev, ki so se morali vrniti z avtobusom v Maribor. Matičarji že dolgo niso doživeli teko lepega večera in so se z veseljem odzvali povabilu upravitelja g. Jankoviča, da pohitijo septembra meseca zopet v Dobrno in zapojejo gostom par narodnih pesmic.

Smrtna kosa.

Danes ponoči je umrla ga. Ana Senica, soproga policijskega pristava v p. g. Ivana Senice. Za pokojnico žalujejo trije otroci, učiteljica Olga, bančni uradnik Drago in akademik Rudi. Pogreb se bo vršil v sredo, 17. t. m. ob 16. uri iz mestnega pokopališča na Pobrežju. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Umrli je

v nedeljo v mariborski splošni bolnici g. Alojzij Kaloh iz Studencev. Pokojnik je bil dolga leta nočni vratar na državni železnici in bratranec studenskega župana g. A. Kaloha. Pogreb bo v torek, ob 5. pop. iz mrtvašnice splošne bolnice na studensko pokopališče. Blag mu spomin!

Draginja na mariborskem trgu.

Prijateljica našega lista nam piše: Po povratku iz Beograda sem v »Večerniku« števil 154 z zanimanjem čitala članek »Draginja na mariborskem trgu«, v katerem se primerjajo cene našega trga z onimi v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Rada bi dostavila le to, da je, kar se tiče Beograda, kjer dobivajo svoje povrtine in drugo preko Save iz Srema in preko Dunava iz Banata, glede cen vse resnično in le žal mi je, da nisem mogla iz beograjskega trga vzeti seboj več, kakor sem ravno mogla. Kajti kupila sem tam z 1 Din tri velike lepe kumare, za 1 Din kilogram stročjega fižola, za 6 Din kilogram marelic, za 30 Din tri komade lepih pišk itd. — Res, povsod kupujejo živila na trgih ceneje, kakor me Mariboržanke.

Obešenec pod Kalvarijo.

Davi, okrog pol 11. dop. je opazil neki slučajno mimoidoči železničar na desnem obronku nasproti Kalvarije blizu Sossovega vinotoča — obešenca. Aviziral je takoj krčevinsko občino in orožništvo. Obešenca, ki je visel ne daleč od pešpoti na nizki akaciji, so sneli. Pri telesni preiskavi so našli pri njem pisмени ovoj z naslovom J. Vračko, vendar se njegova identiteta ni mogla nesporno ugotoviti. Obešenec je okrog 60 let star, je skrbno oblečen, a na levi glave ima širok obliž, vsled česar se smatra, da se mu je vsled poškodbe glave omračil um. Vrv, na katero se je obesil, je močna in trikrat popravičena. Obešenec je moral viseti že od jutra, ker ima njegov vrat zelo široko zarezo od vrvi. — Odredili so prevoz trupla v mrtvašnico na Pobrežje.

Nezgode pri delu.

Z vrelim mlekom se je polila 26-letna gospa Ivanka Makarovič in dobila na desni roki težke opekline. — Pri mesarski stojnici si je po nesreči prerezal 20-letni mesarski pomočnik Ivan Rat levo roko v zgornji nadlaktici ter si zadal nad 8 cm dolgo rano. Obema ponesrečencema je nudila prvo pomoč rešilna postaja.

Olepševalno in tujsko-prometno društvo v Ptuj

je pod vodstvom plemenitega predsednika g. Matjašiča tekom zadnjih let znatno oživelo. Društvo, ki je lastnik prekrasnega ljudskega vrta, švicarije, ribnika in velikega telovadišča, je v zadnjih letih skupaj z drugimi kulturnimi društvi, ker so ljudski vrt in sploh vse naprave društva splošno dostopne vsemu prebivalstvu, uredilo in izboljšalo prelepo švicarijo na holmu, komaj deset minut izven mesta Ptuja ter pet minut od kolodvora. Izvrsten gostilničar, ki je prevzel vse gostilniške prostore, nudi gostom vedno in ob vsaki uri topla in mirza jedila ter služi z izbornim haloškim in ljutomerskim vinom. Za otroke še posebej razne brezalkoholne pijače in mleko.

Ljudski vrt s švicarijo je postal središče vseh razvedrila in zabave išočih Ptujčanov kakor tudi tujih gostov. Iz Ptuja se lahko delajo izvrstni izleti v prelepe Slovenske gorice in čarovite Haloze bodisi peš, z vozom, avtom ali drugim prevoznim sredstvom. Na vse strani vozijo avtobusi in še več takšnih prog se hoče ustanoviti. Tudi železniška zveza je dobra in pelje v osrčje ljutomerskih gor, in če bi bila zgrajena železnica od Radgone preko Ptuja na Rogatec, tedaj bi bil ves ta prelepi svet na vse strani odprt in vsakemu lahko dostopen. Žalibog, da smo zamudili ugodno priliko, da bi dobili to toliko zaželeno progo in najboljšo zvezo tudi za tujce od severa na jug.

Topla zavezna lega, zemlja pokrita z lepo zelenim in rdečim sadnim drevjem ter cvetočimi vrtovi nudi vsakemu še tako razvajenemu očesu obilo užitka, bližnja Drava pa dobro oskrbovano kopališče. Sicer je malo mrzla, a zdrav človek to z lahkoto prenese. Blizu sta tudi potoka Grajena in Rogoznica, ki bi tudi lahko s svojo bistro in toplo vodo nudila na izvestnih mestih dobra kopališča, ako bi se uredila.

Smrtna nezgoda izletnika-motociklista.

Včeraj se je 36 članov graškega »Motocluba« odpeljalo preko Št. Ilje in Maribora na izlet v Falo. Na znanem ovinku med Št. Iljem in Pesnico, kjer se je zgodilo dosedaj že toliko nesreč, je 37-letni potnik s srečkami Ivan Pölzl iz Eggenberga pri Gradcu zapeljal v polnem diru v obcestni jarek, se zaletel obenem v neko drevo in si pri tej priliki razbil lobanjo. Njegovi tovariši so takoj avizirali o nesreči rešilno postajo, ki je težkega po nesrečence odpremila v mariborsko bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč, nakar so ga prepeljali v Gradec, kjer pa je kmalu po prihodu izdihnil.

Radi nesrečne ljubezni v smrt.

Svoj grob v Dravi si je poiskala 24-letna posestnikova hči Ivanka Vrzonikova iz Jamnika pri Breznem. Blizu Popenbacherjevega potoka se je sprehajala z očetom in več prijateljicami. Nenadoma se je ločila od njih in krenila proti vodi. Nihče ni slutil, da se je odločila iti prostovoljno v smrt. Vse iskanje za obupniko je ostalo brez uspeha. Njeno truplo so valovi najbrže odnesli proti Mariboru. Domneva se, da je šla v smrt radi nesrečne ljubezni. Zanimivo je, da so nedavno pri Breznu potegnili na kopno neznanega utopljenca in sedaj domnevajo, da je bil to Ivankin izvoljenec. Kdor bi eventualno našel truplo nesrečnega dekleta, naj sporoči to prvi orožniški postaji.

»Benito Mussolini« — agnosciran.

Prošli teden smo dan po groznem čim neznanega blazneža v bolnici prinesli vest, da so v parku ujeli neznanega umobolneža, katerega so po velikem trudu ukrotili in odpremili okrog 2. zjut. v bolnico. Neznani bolnik se je legitimiral, da je nihče drugi kot Benito Mussolini. Včeraj je bil ta čudak agnosciran kot Miroslav Glušič, ki je svojčas pobegnil iz blaznice na Studencu pri Ljubljani.

Vas odneslo v morje.

Iz Tokia poročajo, da je ribiško vasico Ušin v okraju Kagošim odnesla lavina zemlje in kamenja, ki se je odlučila od gore po neprestanem deževju, odnesla v 14 urah 92 župljanov in 92 ovac. Uradno javljajo, da je bilo šest valcev se pa pogreša.

Na potu na slovansko Bolgarsko

NA POTU NA POČITNICE, PRIJETEN IN MUČEN DOGODEK.

Že dolgo časa sem želel, da si od bližje ogledam vsaj nekaj krajev Bolgarije, o kateri se toliko piše in debatira pri nas in po vseh večjih listih v Evropi. Vsak človek je radoveden in želi za vsako ceno napasti svojo radovednost. Jaz pa tudi ne delam izjeme in sem se kaj rad odzval prijaznemu povabilu gospe in gospoda dr. Štefanova, ki sta oba zdravnika in jo na podlagi S. P. D. s polovično vožnjo ukrenil proti Beogradu. Škoda, da imajo člani S. P. D. samo na osebnih vlakih pravico do polovične vožnje, pri tem ko se je članom »Lovskega društva«, ki razpolagajo s tisočkrat večjimi sredstvi kot ubogi planinci, brez hrupa podelila ista pravica tudi za brzovlake. In vsak mi bo rad pritrdil, da ni vseeno, če mora z osebnim ali brzim vlakom predelati kakih par sto kilometrov dolgo progo. Okrogla 24 ur sem se vozil do Beograda, vedno sam v svojem kupeju, sem dremal, pa čital, tuptam kaj popil zoper strašno žejo. Živ človek razven sprevidnika pa ni prestopil praga mojega oddelka, bogve zakaj ne. Prijeto in mučno izjemo sta naredila samo dva popotnika, pa ne skupaj, ampak vsak za se. Prijetno razpoloženje v moj »hlev« je seveda prinesla neka zelo lepa mlada gospodična, ki se je do zadnjega momenta nenavadno ljubeznjivo poslavljala od tudi lepega mladega gospoda na postaji Okučani. V zadnjem trenutku skoči v vlak in se nervozno ozre, kje bi vstopila in se je po trenutnem obotavljanju odločila za moj oddelek. Skromno se potegnem v kot in ji kavalirski prepustim svoje mesto pri oknu. Diskretno položi lepota dva tanka prstka na pordečele ustne in jih nato pokaže gospodu na peronu. Vlak se gane, njeno oko se še enkrat zažari v sladkih spominih, parkrat še mahne z nežno roko in vlak je odnesel devojko. Nekaj časa se je še obirala pred ogledalom, parkrat vprašujoč pogledala po meni, jaz pa sem prihuljeno čital v svoji knjigi, kakor da ničesar ne vidim. Naenkrat pa se odločno obrne do mene in me z nebeškim nasmeškom na ustih vpraša: »Gospodine, vi gotovo znate njemaški?« Jaz sem bil seveda svoje nemščine strašno vesel in jo zagotavljam, da se lahko kosam z vsakim Nemcem. Vidno razveseljena potegne iz torbice majhno vizitko in mi pravi: »Znate, jaz ne znam nemški, bi pa rada znala, kaj je na tej vizitki napisano.« Ves drhteč, če bom res mogel izpolniti obljubo, čitam: Liebes Fräulein! Wäre es vielleicht möglich, daß wir in den nächsten Tagen uns wieder hier treffen? Bitte um baldige Antwort. Es grüßt Sie herzlich Georg Schiller. — Razume se, da sem znal toliko nemški, diskretno pa sem vprašal, če bo šla. Nekam sanjavo je prikimala in menila: »Zašto ne bi« in s prijaznim pokimanjem ze lepo glavo je izstopila v Novi Gradiški. Ali ni to prijetna sprememba v dolgočasni vožnji?

Malo manj prijeten pa je bil dogodek, ki sem ga z vso resnostjo doživel poldruugo uro pozneje. Okolica je zginjala v obitem večernem mraku in vesten sprevidnik mi že prižge plinovo lučko nad glavo; jaz še poskusim, če bi mogel tudi ponoči čitati, in ko konstatiram to razveseljivo možnost, se ves zadovoljen zleknem na mehkem ležišču in mislim za dremati. Kar naenkrat zapazim, da se sicer zatvorena vrata prav previdno pomikajo nazaj, in da nekdo skozi zastrto zaveso opazuje situacijo v kupeju. Dremajoč se delam, kakor da ničesar ne vidim, ko pa zapazim, da je čepe prilezel izpod pritrjenega zastora mlad mož, sem takoj zaslutit, kak gospod se sredi vožnje in od nikogar napovedan namerava vseliti v moj dosedaj tako varen kotiček. Seveda se takoj vsedem in ga začnem gledati; razume se da manj prilazno kakor maloprej ono krasotico. Neznanec pa se dela, kakor da me niti ne vidi, nasloni se na okno, gleda v noč, nato pa se počasi okrne po prostoru. Bal se ga bogme nisem, to moram že reči, vseeno pa sem bil vesel kondukterja, ki je naznanil bližino Slavonskega Broda. Neznanec gre brez pozdrava mimo sprevidnika in kot prvi izstopi v Brodu. Globoko si oddahnem, da sem brez škode izšel iz te kritične situacije. Morebiti sem ga po kri-

vici sodil, mislim pa, da ne, ker ni bil oblečen kakor ljudje, ki navadno potujejo v drugem razredu. Človek mora biti na potovanju zelo nezaupljiv in to sem jaz vedno. Kdo more vedeti, kaj bi se zgodilo, če me najde trdno spečega?!

Na ladji

Ni malenkost, voziti se po Dunavu, celo vrsto formalitet je treba izpolniti, predno pustijo popotnika, da se za nekaj časa izroči temu prometnemu sredstvu. Ko pa si enkrat na ladji, in te mirno ponese čez vodno gladino, obide vsakogar po poprejšnjem nervoznem iskanju za varnim kotičkom nekaj poprej popolnoma neznan občutek miru in zadovoljnosti. Ladja je natrpano polna; tu so turisti, ki potujejo nekam na Črno morje, dunajski učitelji, ki delajo izlet v Rumunijo, srbski bolgarski in romunski dijaki, ki se navu v svojo domovino, zraven pa še vračajo iz raznih svetovnih univerz po Duketije in seljakine, ki čepe kje na strani. Govori se v vseh evropskih jezikih. Res, pravi Babilon je taka plavajoča hiša sredi mogočnega Dunava. Ladja odhaja točno ob enih zjutraj. Razumljivo je, da si je vsak popotnik že davno poiskal svoj varen kotiček. Večina jih leži v kabinah; oni, ki niso kot prvi pasažirji prišli na krov, se morajo zadovoljiti s slabimi prostori. In tako pride, da ležijo popotniki vse križem po tleh, klopet, po skupaj postavljenih stoli in kovčkih, da novodošleci ob prvem trenutku v zadregi skoraj ne vedo, kam naj postavijo svoj prtljago. Zgodaj v jutru je že ves narod po koncu. Vse se umiva, snaži, brije, gladi, šminka, ves krov je mahoma spremenjen v živahen brivski salon, samo da vsak sam opravlja frizerski posel. To vršenje traja več ur zjutraj, ker je na ladji okoli 1400 popotnikov. Za tem pa pride zajutrek, in neke vrste revija. Dijake in dijakinje spošnaš takoj, vsi so živahni v gestah in besedi, najbolj mirni so bili še Nemci in 13 nemških izvidnikov iz Halle. Tekom dopoldneva sem moral zares občudovati te majhne fante, kojih vodja je bil jedva 16 let star. Imeli so svoj poseben kotiček, kjer je ležala njih prtljaga in sploh vse kar so potrebovali na svojem potovanju. Med vodjo in menoj se razvije ta-le informativni razgovor:

»Koliko vas je?«
»Trinajst!«
»Trinajst?«
»Da, trinajst.«
»Odkod prihajate?«
»Iz Halle a. S.«
»Kam greste?«
»V Konstantinopol, Atene, Benetke in čez Švico zopet domov.«
»Kdo vas vodi?«
»Jaz.«
»Kake jezike govorite, da greste tako po svetu?«
»Nemški, večji govorimo perfektno francoski, zasilo grški, italijanski, kdor pa ne, si pomaga z latinščino.«
»Kdo Vam je izdelal načrt in ga financira?«
»Sami, pisali smo na vse vlade, ki nam gredo vsestransko na roko in nam ne delajo nobenih težav.«
»Kdo Vam kuha na ladji?«
»Mi kupimo vsak dan vse potrebno sami, in pripravimo za kuho, ladijski kuhar pa nam skuha.«
»Koliko Vas stane ta izlet?«
»Vsakega 180 šilingov.«

Na vsa vprašanja so odgovarjali točno in jasno, opravljali mirno vsak svoj posel, risali na potu vsako znamenitost in jo predebatirali iz vseh strani. Po kosilu pa, ki sta ga prinesla dva za to določena dečka, so sami umili posodo, potem pa se vsedli in skupno prepevali iz neke dijaške pesmarice. Pavze je izpolnjeval eden na piščalko, kakor jo imajo nemški vojaki. Perejo si tudi sami, kadil ni nobeden in pil tudi ne.

Bogme, sem si mislil, to so dečki, iz katerih bo še nekaj. Najmlajši je bil menda 11—12 let star, samostojen pa ravno tako, kot njihov 16-letni voditelj.

Zanimivo je bilo opazovati tudi bolgarske dijakine in dijakinje. Zjutraj so se že pripravljali za popoldansko vrnitev v

domovino. Vsi so bili zelo čedno oblečeni, jedli skupaj konserve, kruh in sir in pili pravo ali kislo vodo. Popoldan so se v največji vročini igrali kot majhni otroci. Ko pa so zagledali zopet svojo domovino, so radostno pozdravljali vsakega seljaka in ribiča, peli enoglasno celo vr-

sto narodnih pesmi in kajpak tudi »Šumari Marica«. Kje so časi, ko smo se mi po napornem šolskem letu vračali domu in peli po naših kolodvorih! Težka so dijaška leta in najlepša. Boj za življenje ne goji več idealov.

Janko Arnuš

Ustna duplina in njen pomen za človeško zdravje

OBISTNE, SRČNE BOLEZNI IN REVMATIZEM. — PRESENETLJIVI POIZKUSI NA NEMŠKIH KLINIKAH.

Pred nedavnim časom je iz Amerike došla nova medicinska vest, ki je presenetila evropsko zdravništvo radi naravnost presenetljivega učinka skoroda malenkostne operacije v ustih na različne trdovratne in nevarne bolezni. Cela vrsta klinikov in bakteriologov, predvsem Rosenov in Fischer, je namreč dognala: kronično vnetje obisti, sklepni revmatizem, srčne bolezni, abscesi v želodcu, vnetje slepiča, očesne bolezni in kronično zvišanje temperature imajo jako pogostoma svoj vzrok v gnojnih žariščih, ki se nahajajo v ustni duplini. V gnojnih zobeh in koreninah ali v bezgavkah so skladišča bakterij, ki prehajajo potom krvnega obtoka v posamezne dele človeškega telesa, se v njih vgnezdijo ter povzročajo infekcijo in z njo obolenje dotičnega organa. V pretežni večini se dajo vse te bolezni odpraviti mahoma s tem, da se odpravijo ta bakterijska žarišča v ustih, da pride zobovje v roke večjemu zobozdravniku.

Ta teorija ima predhodnika v Nemcu Pässlerju, a ni doslej nikdo smatral njegovih naukov kot resne; sedanja klinična in bakteriološka dokazila ameriških učejnikov pa so spravila do popolne veljave to teorijo, ki neizbežno potrjuje vročno zvezo obolenja v ustni duplini s celo vrsto težkih in nevarnih bolezni na raznih delih človeškega telesa.

V zadnjem času je medicinska klinika v Königsbergu raziskovala skupno s tamnjo zobno kliniko zvezo med osobito obistnimi, srčnimi boleznimi, revmatizmom in želodčnimi abscesi na eni strani in med obolenostjo v ustni duplini na drugi strani. Bolnike so preiskali rentgenološki potem z ozirom na pomanjkljivosti v ustih, posebno v zobovju; tam, kjer so našli karijozen zob, so ga izdrl, bolno

koreniko izlečili in takoj so izginile nastete bolezni pri dotičnem pacientu.

Morda poreče kdo, da je tako doseženo ozdravljenje povzročeno po sugestiji, ali pa da vpliva operacija v ustih kot nekak specifičen dražljaj, sličen puščanju krvi, a je imenovana klinika poskrbela za protidokaz s poizkusi na živalih. Iz bakterij, ki so se nahajale v izdrtih zobu, so se vzgojile kulture in so dotične bakterije vbrizgnili kuncu. Žival je obolela na isti bolezni, ki jo je imel človek, ki so mu izdrl dotični zob. Ako je torej bolela oseba na vnetju obisti, je poizkusna žival obolela na vnetju obisti, analogno na srčni bolezni, revmatizmu, abscesih i. t. d., kar nedvomno dokazuje, da morejo gnojna žarišča v ustni duplini povzročati bolezni na drugih delih človeškega telesa. Gnojne bakterije prehajajo s krvjo kamorkoli drugam v človeško telo, se tam kaj vse, otvorijo nekako filijalko, ki pa mora takoj končati s svojim delovanjem, čim je bila uničena centrala.

Slučaj take »ustne sepse« je mnogo številnejši, kakor bi človek v prvem trenutku domneval, ker ne povzroča gnojenja v ustih mnogokrat nikakih bolečin in je more odkriti šele rentgenološka preiskava.

Uveljavljanje te teorije odpira človeštvu nove perspektive za podvig občnega zdravja in za odpravo težkih in nevarnih bolezni, dokazuje pa obenem nujno potrebo, da skrb človek vedno in z vso vnejo za zdravje svojih zob in ustne dupline sploh. Želeti bi bilo seveda, da bi bilo na razpolaganje večje število rentgenoloških postaj, kajti samo te najdejo vsako obolenje v zobeh in čeljustih, a želeti bi bilo tudi, da bo taka rentgenološka preiskava postala v taki meri ceno, da bi bila dosegljiva tudi manj premožnim slojem.

Sport

Železničar : Svoboda 14 : 1 (7 : 0).

Kot je bilo pričakovati, so se placirali Železničarji v finale za Ilgejev pokal. Visok rezultat nekoliko preseneča, ker Svoboda ni igrala slabše kakor sicer. Pripisati ga je izbornu razpoloženemu napadu zmagovalca. Finale se bo vršil prihodnjo nedeljo med Železničarji in Mariborom.

Maribor : Železničar 3 : 2 (3 : 1).

Zmagalo je tehnično boljše in kompaktnije moštvo. Maribor je nudil dobro vibrano enajstorico, le desna stran napada ni odgovarjala. Železničarji so poslali v boj nevirano moštvo.

Ljubljana : Ilirija : Avstrija (Celovec) 9 : 1 (3 : 1). Atena : Ilirija, tenis, 7 : 3.

Zagreb : Gradjanski : Jugoslavija 2 : 0 (1 : 0). Gledalcev 7000. Enakovredna nasprotnika, Jugoslavija je celo rahlo prevladovala.

Split : Hajduk : Hašk 5 : 2 (2 : 1). Gledalcev 3500. Igra je bila zelo ostra. V drugi polovici je igral Hajduk z 10 možmi. Sodnik Zwicker je bil premalo energičen.

Hašk državni prvak v tenisu.

Včeraj se je vršil finale med Haškom in beograjskim prvkom Šumadijo. Zmagal je Hašk v razmerju 9 : 0.

Nemčija se placira v finale z Ameriko.

V Berlinu se je odigral semifinale za Davis-cup. Pa trdem boju je porazila Nemčija 3 : 2 Anglijo in se placirala za finale z Ameriko, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo v Berlinu.

Državno prvenstvo v veslanju.

V Beogradu so se vršile včeraj tekme za državno prvenstvo v veslanju. Zmagovalci so bili: I. četvorka brez krmarja,

1. Krka, Šibenik, v času 6 : 59 : 2. II. Sciffautrigger, 1. Zagreb v času 7 : 49 : 2, inž. Heinzel. III. Četvorka s krmarjem, 1. Krka v času 7 : 03 : 2. IV. Double cucl, 1. Zagreb v času 7 : 32 : 8. V. Osmica autrigger, za pokal kraljice, 1. Pušar, Split, v času 6 : 12. VI. Dvojke brez krmarja, 1. Gusar, p. f. brez konkurence. Obisk je bil dober.

Glavni brezbožniki

Na kongresu brezbožnikov, ki je bil te dni zaključen v Moskvi, je bil izvoljen sledeči novi odbor organizacije brezbožnikov v Rusiji: Maksim Gorki, E. Jaroslavskij, Lenina vdova Krupskaja, Lunarski, znani poet in humorist Memjan Bjudučij itd. Za predsednika je bil izvoljen Jaroslavskij. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se bo Zveza brezbožnikov imenovala Zveza bojujočih se brezbožnikov.

Dobri vojak

O priliki obiska v vojašnici je španski kralj Alfonz vprašal nekega vojaka: »Kaj bi storil, ako bi ti ukazal, da me ustrelj?«

»Izvršil bi ukaz, Veličanstvo,« je odvrnil vojak.

Enako vprašanje je storil kralj še trem drugim vojakom. Dva sta odgovorila kot prvi, tretji pa je izjavil, da ne bi hotel izvršiti ukaza.

»Bravo!« je zaklical kralj. »Vendar sem našel vojaka, ki mu je življenje vdarja več kakor njegovi ukazi. Zakaj dragi prijatelji, pa bi ti ne streljal?«

»Ker ne bi mogel, Veličanstvo. Jaz sem namreč bobnar!«

Strokovnjak

»Ali se ta človek res kaj razume na slikarjo?«

»Seveda! Čim vidi kako sliko, ve tuč! že, komu jo bo lahko prodal.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 116

»Vil«

»Jaz, visokost, imam v gorovju svojo policijo, kakor imate v Benetkah vi svojo. Ohranil sem si par zvestih prijateljev, ki me obveščajo o vsem...«

»Dobro, povejte! Kje je Bembo? ... Pri Kristu vam prisegam, ako se mi vsaj v tej točki ne hvalite po krivem, je poskrbljeno za vašo srečo.«

»Vidim, svetlost, da se bova pomalem sporazumela. Kardinal Bembo se nahaja v oblasti Rolanda Kandiana, ki hoče nedvomno utesiti nad njim kako staro sovraštvo... kako in kaj, tega ne vem in mene briga.«

Foskari je prebledel pod srepim pogledom razbojnika.

On je le predobro poznal to sovraštvo!

In vedel je, da bo Roland po uničenju Bemba skušal uničiti tudi Dandola, Altierija in njega, Foskarija zamega!

Zdaj je odložil svojo brezstrastno krinko.

Bandit je začutil, da zmaga.

»To seveda še ni vse,« je opvil, »da vem, kje se nahaja škof-kardinal. Bistveno je, osvoboditi ga in ga privedi v Benetke nazaj. Jaz prevzamem to nalogo. Še jutri, svetlost, bo sedel škof pri vas... samo če hočete. In vrhutega... istotako, ako hočete, vam privedem Rolanda zvezanega na rokah in na nogah.«

»Kaj zahtevate za to?« je vprašal dož zamolklo.

»Torej ste pripravljeni, visokost?«

»Sem!«

»Dobro torej; zdaj, ko sem vam povedal, kaj vam prinašam, povem še to, česa želim. Svetlost, naveličal sem se živeti zunaj človeške družbe. Čutim, da nisem rojen za blodno življenje in njegovo vedno vznemirjenost, in da se morejo moji talenti razviti le v policijsko urejeni družbi. Z eno besedo, svetlost, rad bi živel odsej v Benetkah.«

»Zagotavljam vas popolnega in vsestranskega pomiloščenja,« je odgovoril dož.

Sandrigo se je nasmehnil.

»To že imam, svetlost,« je dejal.

»Veliki inkvizitor mi je sam ponudil milost, ki mi jo vi samo dovoljujete. Ali mi vi s svoje strani ne daste ničesar?«

»Kaj pa bi vendar radi?«

»Častno mesto v armadi generalnega kapitana, morada mesto poročnika v kaki lokostrelski ali arkebuzirski kompaniji.«

In videč, da se je dož zamislil, je razbojnik dodal: »Nemogoče mi je ukreniti karkoli in zlasti polastiti se Rolanda, ako nisem opremljen z neko gotovo oblastjo.«

Foskari je bil mož točnih ukrepov.

Proučil je bil Sandrigo.

Zavedal se je, da mu ta človek lahko izkaže še marsikatero veliko uslugo in da ga reši vsaj v tem trenutku s tem, da mu izroči Rolanda Kandiana.

»In vrhutega,« je dejal sam pri sebi, »kasneje bomo že videli, kaj nam je storiti. Naj mi prinese Rolandovo glavo, kakor obljublja, potem se ga bom že kako odkrižal.«

Sandrigo je molče čakal odgovora.

»To, česar zahtevate od mene,« je dejal dož naposled, »je nekaj zelo velikega...«

»Vem to, svetlost. Toda Rolandova glava in življenje kardinala Bemba je oboje skupaj več vredno od skromne poročniške šarže. Jutri, kadar bo stal vaš prijatelj — to besedo je izgovoril s posebnim poudarkom — tu pred vami, se bosta lahko skupaj odločila, ali sem vreden biti poročnik v armadi generalnega kapitana, ali ne.«

Foskari je vstal, in Sandrigo je storil po njegovem zgledu, misleč, da je avdijenca končana.

»Ostanite!« je dejal dož.

Sandrigo se je naklonil, trepetaje od pričakovanja. Foskari je segel v miznico in pobrskal po njej.

Iz vlekel je kos pergamenta ter ga lastnoročno izpolnil.

Ko ga je hotel podpisati, se je zazdelo, kakor da se nekaj obotavlja. Nato pa je naglo podpisal, pritisnil pečat in pomolel pergament Sandrigo, ki se je v resnični ganjenosti priklonil skoraj do tal.

»Svetlost,« je dejal, »prišel sem se pogajat, odhajam pa v globoki vdanosti do vaše osebe.«

»Bodite vdani predvsem koristi republike,« je dejal Foskari, vračaje se v svojo prejšnjo ulogo. »Torej, jutri ste dejali?«

»Jutri bo škof-kardinal beneški tu pri vas in vam bo sam povedal, kako strašen nasprotnik je Roland Kandiano! Kar pa se tiče Rolanda samega, bo čez kak mesec dni v vaši oblasti.«

»Dobro! Idite zdaj, gospod poročnik...«

Sandrigo se je stresel od ponosnega veselja ter plnil iz kabineta.

»Bogme!« je zarenčal, ko je bil na trgu Svetega Marka, »doslej nisem poznal svojega pravega poklica! Toda dohiteti hočem zamujeni čas!... Zdaj je Bianka moja!«

In kakor pijan je odhitel v Imperijino palačo.

Imperija ga je čakala že od predvčerajšnjega dne v smrtnem nemiru. Kajti razbojnik se včeraj vzlic svoji obljubi ni oglasil pri kurtizani. Ko je prišel, so ga takoj odvedli k njej.

»No, milostljiva, ali ste si premislili?« je vprašal Sandrigo.

»Čakala sem vas, to je vse! Saj sama ne vem, za kaj se naj odločim. Moja hči je v vaši oblasti... vi ste močnejši...«

»Toda neradi bi videli, da postane žena navadnega razbojnika?«

Imperija je trepetala.

To, kar je rekel Sandrigo, je bil natančni izraz za njeno misel.

Toda bala se je v tem trenutku, da bi vzbudila batiditovo jezo.

»Ne bojte se povedati, kar mislite,« je povzel Sandrigo. »Sicer mi pa sploh niste prikrivali svojega studa nad mojo osebo. In, če hočete, vam povem še nekaj: vaš stud in odpor se mi zdi povsem naraven. Da sem na vašem mestu, bi mislil in ravnal kakor vi.«

»Kaj hočete reči?« je zajecjala kurtizana.

»Nič drugega kakor to, kar vam pravim... Bianka je preveč popolna, preveč krasna in preveč čista, da bi postala žena razbojnika.«

Imperija je čakala trepetaje od strahu, prepričana, da igra Sandrigo z njo ulogo kdovekakšne strašne ironije.

Toda razbojnik je bil nadel tako važen obraz, da je kurtizana nehote ostrmela. Sandrigo je imel popoln namen, igrati svojo novo igro z resnobo. Razbojnik se pred par urami — zdaj je bil poročnik pri lokostelcih, to je, orožnik beneške republike.

In znano je, da so bili orožniki od nekdanje sile resnobni ljudje.

Gotovost, da mu je podeljen vsaj majhen košček oblasti, četudi je samo skromen predstavitelj javne avtoritete, daje človeku tisto samozadovoljno lice, ki si ga drugi umirajoči ljudje od nekdanje ne moremo razložiti.

Skoraj novo orig. Peugeot-kolo
prodam za Din 1600.—. Albert Marčič,
Tezno 78. 1705

Oddam meblirano, solčno sobo
s prostim vvhodom dvema osebama.
Smetanova ul. 44, L. desno. 1704

Sobo- in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič. Grajska ul. 2. 2231

Oddam stanovanje,
sobo in kuhinjo, proti odkupu celotnega pohištva. Naslov pove uprava lista.

Pozor stavbeniki!

Prodajam leseno stavbo v dobrem stanju z več sobami, stene deloma iz same plutovine (Korkplatten), deloma iz lesa in plutovine z mnogimi dobro ohranjenimi okni s šipami in vrati. Naslov v upravi lista. 1706

Sprejemem učenke

za šivanje perila. Dobi že od začetka nekoliko plače. Naslov v upravi »Večernika«. 1694

Cenjenim gospodinjam

se priporočam za naročila pohištva, izgotovljenega in po načrtu: spalnic, jedilnic, kuhinj, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila l. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejemem pohištvo tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4.

Škatlje

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najboljše, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najboljše kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov. Vrtna ul. 8. Maribor.

Električne inštalacije,

popravila, svetilke, likalnike, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

VELIKA PRODAJA

po znižanih cenah

1601

Nogavice, pletenine, modno blago, galanterija, parfumerija, potrebščine za šivilje in krojače.

SLAVKO ČERNETIČ, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 23

NOGAVICE VSEH VRST

nova specialna zaloga, radi vpeljave reklamna prodaja po izredno — do 20% — znižanih cenah samo do 20. julija.

J. KARNIČNIK, Glavni trg 11.

Oglejte si cene in zalogo!

Prepričajte se!

KIS ZA VLAGANJE

kumarc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, konjak itd. Na drobno! dobite po zmernih cenah edino pri trvdki Na debelo!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9
tovarna za izdelovanje dezertnih vin in sirupov. 1501

Za vedno se je preselila med nebeške krilatce naša nad vse ljubljena hčerkica

Nadica

v svoji nežni dobi 3 in pol let.

Pogreb naše nepozabne edinke se vrši v torek, dne 16. tm. ob pol 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Maribor, dne 14. julija 1929,

1708

Žalujoči stariši Miklaušič